

AFGØRELSE
(Varmeforsyning)

energi
KLAGENÆVNET

Frederiksborggade 15

1360 København K

Tlf 33 95 57 85

Fax 33 95 57 99

www.ekn.dk

ekn@ekn.dk

KLAGE FRA Aalborg Kommune, Forsyningsvirksomhederne, Gasforsyningen over
AFGØRELSE FRA Energitilsynet
OM betaling for afbrydelse af bygasstikledning

22. juli 2002
J.nr. 97-2311-0123
jno

Side 1 af 14

NÆVNETS Nævnensformand, cand.jur. Jørgen Nørgaard
SAMMEN- Professor, dr. jur. Jens Fejø
SÆTNING Professor , dr.scient.adm. Ole Jess Olsen
I SAGEN Fhv. overingeniør, cand.polyt. Jørgen Klitgaard
Direktør, cand.oecon. Niels Jørgen Ravn Sørensen

Sagen er indbragt for Energiklagenævnet ved brev af 29. juni 2001 fra Aalborg Kommune, Gasforsyningen. Der klages over Energitilsynets afgørelse af 15. juni 2001, hvori tilsynet finder, at en kunde uanset en af Aalborg Byråd fastsat enhedstakst for stikafbrydelser må være berettiget til selv at indhente tilbud på, hvad en afskæring af et gasstik ville koste.

Energitilsynet har i en redegørelse af 31. juli 2001 til Energiklagenævnet kommenteret klagen samt redegjort for sagens faktiske og retlige omstændigheder. Energitilsynets redegørelse har været forelagt den pågældende kunde, Henrik Qvist Bøjer, og Gasforsyningen for eventuelle bemærkninger.

Den påklagede afgørelse

Fra Energitilsynets afgørelse af 15. juni 2001 citeres:

”[.....]

Klageren fremfører, at han finder, at prisen for afskæring af gasstik er urimelig høj, også set i lyset af at tilslutning til gasnettet er gratis. I sine kommentarer til Aalborg Kommunes redegørelse fremfører klageren, at han såfremt han ønsker afskæring af gasstikket kan udføre gravearbejdet selv og engagere en faglært til resten.

Aalborg Kommune fremfører i sin redegørelse, at der er stor spredning i udgifterne til afskæring af gasstik. Udgifterne varierer fra 2.000-3.000 kr. i ubefæstede arealer til 10.000 kr. når ledningen ligger på asfalteret område. På denne baggrund vedtog byrådet - med virkning fra 1. januar 2000 at fastsætte en fast takst for afbrydelse af gasledninger på 6.000 kr. Denne takst er af Aalborg Kommune anmeldt til Energitilsynets offentligt tilgængelige register.

Vedrørende gratis tilslutning finder Energitilsynet, at det ikke kan betragtes som urimeligt, jf. varmforsyningslovens § 20, stk. 5, at der ikke af Aalborg Kommune opkræves tilslutningsafgift ved tilslutning til gasforsyningen, idet en tilgang af nye forbrugere er i samtlige forbrugeres interesse, som følge af at en tilgang betyder, at flere forbrugere skal dele forsyningens faste omkostninger.

I henhold til Gasreglementet, der er udstedt af Danmarks Gasmateriel Prøvning er gasleverandøren berettiget til, - hvis gasforsyningen ophører - at forlange jordstikket afproppet og afskåret ved hovedledningen. Aalborg Kommune er således, under hensyn til overholdelsen af sikkerhedsmæssige krav, berettiget til at forlange gasforsyningen afbrudt.

Ved kendelse af 12. april 1989 [13. juni 1991] har Monopolankenævnet fastsat, at en gasforsyningsvirksomhed er berettiget til ved afskæring af gasstik hos forbrugeren at kræve betaling for de faktisk afholdte udgifter ved afskæringen af stikket. Kopi af Monopolankenævnets kendelse vedlægges.

Aalborg Kommune har imidlertid ved at indføre en fast takst for afbrydelse af gasstik givet afkald på, at opkræve et beløb for afskæring af gasstikket der overstiger 6.000 kr. excl. moms, uanset om de faktiske omkostninger ved afskæring af stikket måtte være højere.

Energitilsynet finder, at klageren uanset indførelsen af denne enhedstakst må være berettiget til at indhente tilbud på, hvad en afskæring af gasstikket ville koste, såfremt det blev udført af klagerens egen entreprenør under iagttagelse af de sikkerhedskrav, der skal være opfyldt ved udførelsen af arbejdet.

Begrundelsen herfor er, at Energitilsynet ikke finder, at der med rimelighed kan opkræves afgifter, der er resultat af et unødven-

22. juli 2002

J.nr. 97-2311-0123

jno

Side 2 af 14

dig højt omkostningsniveau, jf. varmforsyningslovens § 21, stk. 5, jf. § 20.

Energitilsynet finder endvidere, at Aalborg Kommune, såfremt kommunen finder, at dette er ønskeligt af hensyn til arbejdets tilrettelæggelse, må være berettiget til at forlange, at arbejdet med afskæring af gasstikket udføres af kommunens egne entreprenører, dog må den betaling der opkræves af forbrugeren ikke sættes højere end ud fra, hvad klageren kunne have fået arbejdet udført for, hvis det blev udført ved egen entreprenør under overholdelse af de samme kravspecifikationer og sikkerhedsbestemmelser, som gasforsyningsens egne entreprenører er underlagt ved udførelsen af arbejdet for gasforsyningen.
[.....]”

22. juli 2002

J.nr. 97-2311-0123

jno

Side 3 af 14

Klagen

Fra Gasforsyningens brev af 29. juni 2001 citeres:

”[.....]

Aalborg Kommune, Forsyningsvirksomhederne, Gasforsyningen (herefter benævnt Gasforsyningen) skal herved klage over vedlagte afgørelse af 15. juni 2001 fra Energitilsynet vedrørende betaling for afbrydelse af gasstikledning. For god ordens skyld vedlægges tillige kopi af Gasforsyningens forudgående brev af 14. maj 2001 til Energitilsynet.

Energitilsynet refererer i afgørelsen til en af Monopolankenævnet afsagt kendelse af 12. april 1989, hvorefter en gasforsyningsvirksomhed var berettiget til at kræve betaling for de faktiske omkostninger ved afskæring af gasstik ved en kunde. Herefter fastslår Energitilsynet - med henvisning til bestemmelsen i varmforsyningslovens § 21, stk. 5, jævnfør § 20, som man finder angiver, at der ikke med rimelighed kan opkræves afgifter, der er resultat af et unødigt højt omkostningsniveau - at en kunde er berettiget til at indhente tilbud ved egen entreprenør på udførelse af en stikafbrydelse i tilfælde af, at dette ikke overstiger den af Aalborg Byråd fastsatte takst for stikafbrydelse, p.t. 6.000 kr., excl. moms.

Hertil skal bemærkes, at den anførte kendelse fra Monopolankenævnet ses at angive muligheden for krav på betaling af de faktiske udgifter ved en stikafbrydelse, da der i den konkrete sag definitivt ikke forelå anmeldte og dermed gyldige bestemmelser om opkrævning af blandt andet takst herfor. Det vil sige, at kendel-

sen på ingen måde tager stilling til opkrævning af en korrekt beregnet og anmeldt takst.

Der ses ej heller senere at foreligge afgørelser, som fastslår, at der ikke kan fastsættes en takst for afbrydelse. Det er således lovligt at fastsætte en takst for afbrydelse af stikledning på akkurat samme vis som fastsættelse af en takst for tilslutning.

I forlængelse heraf skal det oplyses, at Gasforsyningen har fastsat taksten for afbrydelse af stikledning således, at de, der vælger at ophøre som gaskunder, tilsammen skal bære de marginale omkostninger ved frakoblingerne. Taksten omfatter altså kun de gennemsnitlige marginale omkostninger pr. stikafbrydelse: Eller sagt med andre ord, denne takst omfatter alene de gennemsnitlige direkte udgifter til en stikafbrydelse, og der er ikke heri indregnet bidrag til administration, andele af investeringer i produktion og distribution m.v.

Gasforsyningen har således beregnet og anmeldt takst for afbrydelse af gasstikledning fuldt korrekt. Samtidig skal vi kraftigt opponere mod tilkendegivelsen om, at Gasforsyningens takst for afbrydelse af stikledning er resultatet af et unødigt højt omkostningsniveau.

Hertil kan vi oplyse, at taksten, p.t. 6.000 kr., excl. moms, er fastsat som et gennemsnit af de faktiske omkostninger ved afbrydelse af gasstikledninger i løbet af et år. De faktiske omkostninger omfatter de to hovedposter, jord- og belægningsarbejde, og selve stikafbrydelsen, incl. materialer, som udgør henholdsvis 86% og 14%. Gasforsyningen udfører selv sidstnævnte post, medens jord- og belægningsarbejdet udføres af fremmed entreprenør. Hvert andet år udbydes således alt jord- og belægningsarbejde, herunder opgravninger for afbrydelse af gasstik, i offentlig licitation, og den lavestbydende entreprenør vælges. Der har senest været afholdt offentlig licitation i januar 2000, hvor resultatet var økonomisk meget gunstigt. Der vedlægges et eksemplar af udbudsmaterialet for jord og belægningsarbejdet, som beskriver kravene til entreprenøren.

Det kan dermed konkluderes, at som grundlag for taksten er anvendt følgende principper:

- Alle omkostninger, forbundet med afbrydelserne i løbet af et år, er medtaget.

22. juli 2002

J.nr. 97-2311-0123

jno

Side 4 af 14

- Resultatet af en offentlig licitation fastsætter enhedsomkostningerne for jordarbejdet (afholdes hvert 2. år).
- Taksten er et gennemsnit af årets omkostninger til stikafbrydelser.

I forlængelse heraf skal det endvidere bemærkes, at det rent praktisk ikke kan lade sig gøre at få en fast tilbudspris på at grave et hul af en bestemt størrelse i gadearealet. Der vil nødvendigvis altid være en række forbehold, som entreprenøren må tage. Man kan måske spørge, hvor ofte en given entreprenørydelse skal udbydes og i hvor små enheder. Det er imidlertid vores erfaring, at der skal en vis arbejdsmængde til for at opnå attraktive priser. Til gengæld skal arbejdet ikke være så stort, at der kun er ganske få, der kan byde.

22. juli 2002

J.nr. 97-2311-0123

jno

Side 5 af 14

Det kan derfor konkluderes, at der på ingen måde er tale om et unødvendigt højt omkostningsniveau, tværtimod.

Konsekvensen af Energitilsynets afgørelse vil imidlertid være, at alle afbrydelser, hvor de faktiske omkostninger er under den korrekt fastsatte og anmeldte takst, afregnes til de faktiske omkostninger ved den enkelte afbrydelse.

Det betyder, at en takst, beregnet som oven for angivet, ikke vil være mulig. Hvis alle afbrydelser under gennemsnittet skal afregnes individuelt, vil gennemsnittet af resten stige, og denne spiral vil fortsætte, indtil der ikke er nogen rimelig takst mere.

En fast takst for afbrydelse af gasstikledning ved leveringsophør rummer en række fordele, bl.a.:

- Taksten kan oplyses på forhånd, og kunden kender de præcise vilkår, inden der træffes en beslutning.
- Taksten er udtryk for et frimærkeprincip. Alle kunder behandles ens, uanset de faktiske omkostninger ved den enkelte afbrydelse. Kunden har jo ingen indflydelse på, om hovedledningen tilfældigvis ligger i en "dyr eller billig" belægning, eller om Gasforsyningen er i gang med et renoveringsarbejde.
- Renoveringsarbejder kan planlægges og udføres på en rationel måde.
- Administrativ enkel løsning.

Princippet for takstfastsættelsen er, at de kunder, der vælger at ophøre som gaskunder, tilsammen skal bære de marginale om-

kostninger ved frakoblingerne. Frakoblingsomkostningerne væltes altså ikke over på de tilbageværende kunder.

Hvis man fraviger dette princip og i stedet vælger, at kunder, der ønsker afbrydelse i forbindelse med ledningsrenoveringer, skal kunne afbrydes uden omkostninger, vil det få en række uheldige konsekvenser, herunder blandt andet:

- Taksten for øvrige afbrydelser vil stige fra 6.000 kr. til ca. 10.000 - 12.000 kr., excl. moms.
- Gasforsyningen vil miste flere kunder i forbindelse med renovering, fordi det vil blive opfattet som en klækkelig rabat på en afbrydelse. Og når chancen er der, må man hellere tage den for en sikkerheds skyld. Det vil gøre det lidet attraktivt for Gasforsyningen at renovere ledninger.
- Det bliver vanskeligt at planlægge renoveringsarbejder. Grundlaget for en ledning skrider i nogle tilfælde under arbejdets udførelse, og det ender med en delvis overflødig ledning.
- Det er et miljømæssig særdeles dårligt signal, hvis der gives en klækkelig rabat ved afbrydelser i forbindelse med renoveringsarbejder.

22. juli 2002

J.nr. 97-2311-0123

jno

Side 6 af 14

Herudover skal det fremhæves, at Energitilsynets afgørelse vil få den modsatte konsekvens af, hvad der er intentionen i varmforsyningslovens §21, stk. 5, idet den i sidste instans vil medføre en i samfundsøkonomisk henseende uøkonomisk anvendelse af energi. Bygasforsyning er en meget miljøvenlig energileveringsform. Et gaskomfur reducerer således udslippet af bl.a. CO2 med ca. 78% i forhold til et elkomfur, jfr. Miljøstyrelsens rapport nr. 338 "Miljøvenlige Komfurer og ovne".

Afslutningsvis skal det bemærkes, at Energitilsynets afgørelse er truffet uden den i varmforsyningslovens § 21 forudsatte forhandling, hvilket vi på ingen måde kan være tilfredse med. ”

Energitilsynets redegørelse

Fra Enertilsynets redegørelse af 31. juli 2001 citeres:

”[.....]

Aalborg Kommune fremfører, at Monopol- ankenævnets kendelse af 13. juni 1991 vedrører et tilfælde, hvor der ikke var fastsat en takst for afbrydelse af stikledning. Aalborg Kommune har imidlertid fastsat en takst, hvilket kommunen anser for lovligt.

Ved behandlingen af spørgsmålet om fastsættelse af takster er det Energitilsynets opfattelse, at denne takst skal afspejle omkostningerne ved den pågældende foranstaltning hos de mest effektive forsyningsvirksomheder. Der må således ikke være nogen mulighed for at forsyningsvirksomheden tjener på taksten. I taksten skal tværtimod ligge et incitament for forsyningen til udføre sine opgaver så effektivt som overhovedet muligt.

Aalborg Kommune oplyser, at taksten er fastsat således, at den kun giver dækning for de marginale omkostninger ved afbrydelsen af stikket, derimod gives der ikke dækning for værkets administration mv.

22. juli 2002

J.nr. 97-2311-0123
jno

Side 7 af 14

Energitilsynet finder, at det må anses for rimeligt, at der i taksten for afbrydelse kun indregnes de gennemsnitlige direkte omkostninger i forbindelse med stikafbrydelse, idet bidrag til værkets faste omkostninger dækkes gennem gaskunderne løbende betalinger. De administrative omkostninger der direkte kan henføres til afskæring af gasstik bør imidlertid indregnes i taksterne, da Energitilsynet finder, at den enkelte kunde må betale de omkostninger, der er forbundet med hans forbrug.

Det må imidlertid bemærkes, at en privat entreprenør, der afgiver tilbud på arbejdet med afbrydelsen af gasstik ligeledes i sin pris for arbejdet i prisen må indregne de administrative omkostninger mv., der er direkte forbundet med opgaven.

Aalborg Kommune fremfører endvidere, at det vil være praktisk umuligt, at få en fast tilbudspris på udførelsen af arbejdet med udførelsen af afskæring af gasstik, idet entreprenøren altid vil tage en række forbehold.

Energitilsynet finder, at det tilbud, der afgives skal være et umiddelbart sammenligneligt alternativ til kommunens takst. Et tilbud, hvori indgår en række forbehold, der kan påvirke prisen kan ikke betragtes som et umiddelbart sammenligneligt alternativ.

Aalborg Kommune fremfører, at en enhedstakst rummer en række fordele, herunder at kunderne kender taksterne på forhånd og at der er tale om et solidarisk princip.

Energitilsynet finder, at det er korrekt, at en fast takst indebærer de nævnte fordele. På den anden side indebærer en ordning, hvor kunden kan vælge at få et alternativt tilbud, at forsyningen tvinges til størst mulig effektivitet ved udførelsen af det pågældende arbejde, hvilket er en fordel for samtlige forbrugere.

Endvidere fremfører forsyningen, at hvis de "billige" afbrydelse får tilladelse til at få arbejdet udført i henhold til et alternativt tilbud, vil prisen på de "dyre" afbrydelser stige.

Energitilsynet er af den opfattelse, at en effektivisering af arbejdet med afskæringen kan bevirke at prisen på samtlige afbrydelser nedsættes.

Med hensyn til det fremførte, at forbrugeren vil lade stikket afbryde "for en sikkerheds skyld", såfremt der er renoveringsarbejder i nærheden, finder Energitilsynet, at dette vil blive modvirket af, at der uanset om der indhentes et alternativt tilbud vil være tale om en betydelig udgift for forbrugeren, som denne ikke vil afholde, hvis han ikke er helt sikker på ikke at ville anvende gasforsyningen mere.

22. juli 2002

J.nr. 97-2311-0123

jno

Side 8 af 14

Til det af forsyningen fremførte om, at det er et miljømæssigt dårligt signal hvis en afbrydelse af gasforsyningen bliver for billig, skal det bemærkes, at der i varmforsyningslovens § 21, stk. 5 tales om en samfundsøkonomisk anvendelse af energi, en omkostningseffektiv afbrydelse fremmer efter Tilsynets opfattelse en sådan samfundsøkonomisk anvendelse.

Der er efter Tilsynets opfattelse ikke belæg i varmforsyningsloven for at miljøhensyn skal prioriteres fremfor kravet om omkostningseffektivitet.

Klagers afsluttende bemærkninger

Fra Gasforsyningens bemærkninger af 16. november 2001 citeres:

”[.....]

Aalborg Kommune, Forsyningsvirksomhederne, Gasforsyningen (herefter benævnt Gasforsyningen) har modtaget Energitilsynets bemærkninger af 31. juli 2001 til vores ovennævnte klage af 29. juni 2001, og vi skal hertil give følgende kommentarer, idet vi samtidig skal henvisse til redegørelsen i vores klage.

Indledningsvis skal vi dog tillade os på ny at henlede opmærksomheden på, at den af Energitilsynet anførte kendelse af 13. juni 1991 fra Monopolankenævnet blot fastslår muligheden for at opkræve betaling af de faktiske udgifter ved stikafbrydelse i en situation, hvor der ikke foreligger anmeldte og dermed gyldige takster for stikafbrydelse. Monopolankenævnet har ikke herved på nogen måde anfægtet retten til opkrævning af en korrekt beregnet og anmeldt takst.

Vi skal derfor her pointere, at der i varmforsyningsloven er hjemmel til at fastsætte en takst for stikafbrydelser på akkurat samme vis som for tilslutning, og at Energitilsynet derfor på ingen måde kan tilsidesætte dette.

Det må derfor konstateres, at Energitilsynet umiddelbart ser ud til ikke at have forstået denne problemstilling fuldt ud.

Dernæst stiller Energitilsynet spørgsmål ved vores omkostnings-effektivitet. Ligesom Energitilsynet opstiller en fiktiv konkurrence for at fremme effektiviteten.

22. juli 2002

J.nr. 97-2311-0123

jno

På den baggrund skal vi bemærke, at Gasforsyningen har ønske om og hjemmel til,

Side 9 af 14

at fastsætte en **takst for afbrydelse** af gasstikledning ved leveringsophør,

at fastsættelsen af taksten sker som et **gennemsnit af de direkte nødvendige omkostninger** i forbindelse med alle årets stikafbrydelser - den effektive omkostning ved den enkelte stikafbrydelse varierer fra få hundrede kroner og til ca. 25.000 kr., og

at der til sikring af omkostningseffektive priser sker udbud af disse arbejder **i offentlig licitation** hvert andet år. Dermed sikres et passende volumen, der kan gøre arbejdet interessant for et stort antal firmaer, så der dermed skabes den konkurrence, der netop giver omkostningseffektive priser.

Vi er således enige med Energitilsynet i citat "Energitilsynet finder, at det må anses for rimeligt, at der i taksten for afbrydelse kun indregnes de gennemsnitlige direkte omkostninger i forbindelse med stikafbrydelse, idet bidrag til værkets faste omkostninger dækkes gennem gaskundernes løbende betalinger".

Aalborg Kommune, Gasforsyningen er samtidig indforstået med, at "de administrative omkostninger, der direkte kan henføres til afskæring af gasstik, bør imidlertid indregnes i taksterne".

Da det jo netop er en takst baseret på de gennemsnitlige omkostninger, bliver det sidste punktum i afsnittet derimod meningsløst, idet Energitilsynet heri tilkendegiver, at "den enkelte kunde må betale de omkostninger, der er forbundet med hans forbrug".

Ligeledes stiller vi os undrende over for Energitilsynet tilkendegivelse om, at "det tilbud, der afgives, skal være et umiddelbart sammenligneligt alternativ til kommunens takst. Et tilbud, hvori

indgår en række forbehold, der kan påvirke prisen, kan ikke betragtes som et umiddelbart sammenligneligt alternativ."

Da taksten er fastsat som et gennemsnit af priserne på årets afbrydelser, vil der være priser, der er henholdsvis over og under dette gennemsnit. Det er jo ikke udtryk for den helt store effektivitet, at en afbrydelse, der rent faktisk koster mindre end gennemsnittet, kan konkurrere med gennemsnitsprisen.

Når Gasforsyningen hævder, at det er praktisk umuligt for en privat person at få en fast pris uden forbehold på afbrydelse af en gasstikledning hos en entreprenør, hænger det sammen med, at det ikke er muligt at beskrive præcist, hvad der gemmer sig under asfalten.

Vi har intet imod konkurrence om disse arbejder, tværtimod søger vi - som omtalt ovenfor - gennem offentlige licitationer at få så omkostningseffektive priser som muligt for alle kunderne.

Med hensyn til Energitilsynet bemærkninger vedrørende varmforsyningsloven, samfundsøkonomi og miljøhensyn skal vi venligst erindre om lovens formålsparagraf (§1), hvoraf det fremgår, at det er lovens formål at fremme den mest samfundsøkonomiske og miljøvenlige anvendelse af energi til bygningers opvarmning og forsyning med varmt vand samt at formindske energiforsynings afhængighed af olie.

Der er ikke nogen direkte modstrid mellem omkostningseffektivitet og miljøhensyn. Miljøhensyn kan dog sagtens have en meromkostning, der naturligvis også skal være omkostningseffektiv. I sammenhæng hermed forekommer Energitilsynets opfattelse af begrebet samfundsøkonomisk anvendelse af energi, jfr. varmforsyningslovens §21, stk. 5, ret snæver, idet Energitilsynet alene fokuserer på en omkostningseffektiv afbrydelse og ikke så meget på, hvad konsekvensen vil være samfundsøkonomisk og miljømæssigt set.

[.....]"

22. juli 2002

J.nr. 97-2311-0123

jno

Side 10 af 14

Lov- og leveringsbestemmelser

Gasforsyningen i Aalborg leverer "bygas" bestående af naturgas og luft i lige blanding. Virksomheden er omfattet af varmforsyningslovens § 2, stk. 1, 1) omhandlende "Anlæg til produktion og fremføring af andre brændbare gasarter end naturgas", idet lov nr. 449 af 31. maj 2000 om naturgasforsyning ale-

ne gælder for aktivitet med naturgas, medens andre former for gas, herunder blandinger af luft og naturgas, ikke er omfattet af loven.

Ifølge varmforsyningslovens § 21, stk. 1 skal tariffer, omkostningsfordeling og andre betingelser for de af § 20 og § 20 b omfattede ydelser med angivelse af grundlaget herfor anmeldes til.....Energitilsynet efter regler fastsat af tilsynet. Iflg. stk. 2 smst. kan økonomi- og erhvervsministeren bestemme at visse sager ikke skal anmeldes. Finder Energitilsynet, at tariffer eller andre betingelser er urimelige eller i strid med bestemmelserne i §§ 20, 20 a eller 20 b eller regler udstedt i henhold til loven eller at de må antages at ville medføre en i samfundsmæssig henseende uøkonomisk anvendelse af energi, giver resp. kan tilsynet give pålæg om ændring af de nævnte betingelser.

22. juli 2002

J.nr. 97-2311-0123

jno

Nærmere regler om anmeldelse er udstedt af Energitilsynet med bekendtgørelse nr. 1070 af 4. december 2000. Anmeldelsespligten omfatter efter § 2 dels "tariffer, omkostningsfordeling og andre betingelser for levering....." (stk.1), dels "regnskaber, budgetter og andre oplysninger til brug ved fastsættelsen af og tilsynet med de i lovens § 20 a nævnte indtægtsrammer, jf. lovens § 22." (stk. 2).

Side 11 af 14

Fra Aalborg Kommune, Forsyningsvirksomhedernes leveringsbestemmelser af 6. januar 1999, der er anmeldt til Energitilsynet den 18. december 1998 og gældende fra 1.februar 1999, citeres:

- Takstblad** **2.11** Alle afgifter fastsættes og reguleres af Aalborg byråd....
- Afbrydelse** **4.12** Hvis stikledningen ikke mere benyttes, jfr. afsnit 19, skal stikledningen afbrydes ved hovedledningen.
- Flytning** **8.4** Gasforsyningen kan kræve måleren flyttet, såfremt det, efter Gasforsyningens skøn, viser sig hensigtsmæssigt.
- Takster** **12.1** Alle takster, jfr. punkterne 8.12, 9.4, 10.2, 16.5, 16.6, 16.7, 17.5, og 19.6 samt afsnittene 13 og 14, fastsættes af Aalborg byråd og fremgår af takstbladet.
Takstbladet kan rekvireres ved Gasforsyningen og Kundecentret.
- Kundens Opsigelse** **19.1** Kunden har med ejerens samtykke ret til at opsiges leveringsforholdet med et varsel på 1 måned.
- Skriftlig Meddelelse** **19.2** Opsigelsen, der skal være skriftlig, sendes til Gasforsyningen.

Gasforsyningens opsigelse **19.4** Gasforsyningen har ret til at opsige leveringsforholdet med et varsel på 3 måneder, hvis der gennem den enkelte stikledning ikke har været forbrug inden for det seneste år.

Nedtagning af målerudstyr **19.6** Gasforsyningen nedtager sit målerudstyr på ophørstidspunktet. Kunden betaler for målerens nedtagelse i henhold til den fastsatte takst.

Stikafbrydelse **19.7** Har kunden opsagt leveringsforholdet i henhold til punkterne 19.1 og 19.2, og er der ikke andre gaskunder i ejendommen, eller har Gasforsyningen opsagt leveringsforholdet i henhold til punkt 19.4, er Gasforsyningen berettiget til at afbryde stikledningen ved hovedledningen. Ejeren betaler de udgifter, der er forbundet med afbrydelsen, herunder det tilknyttede gravearbejde, efter regning.

22. juli 2002

J.nr. 97-2311-0123
jno

Side 12 af 14

Af Forsyningsvirksomhedernes takstoversigt pr. 1. april 2001 fremgår af punkt E om nedtagning, at målernedtagning ved endeligt leveringsophør er takseret til 320 kr. Af punkt F om afbrydelse af gasstik fremgår, at permanent afbrydelse af stikledninger m.v. ved endeligt leveringsophør er takseret til 6.000 kr.

Gasforsyningen har i skrivelse af 14. maj 2001 til Energitilsynet oplyst at i mange år kunne en kunde, der ikke længere ønskede at bruge gas, ophøre med dette med meget kort varsel mod at betale de omkostninger, der marginalt var forbundet med en afbrydelse af stikledningen ved hovedledningen i gaden. I de senere år blev der imidlertid af flere årsager en så stor spredning gående fra nogle få hundrede kroner, hvis afbrydelsen sker i forbindelse med renoveringsarbejder, over 2.000 – 3.000 kr. for afbrydelse i ubefæstede arealer til ca. 25.000 kr. i tætby-området, at byrådet vedtog en takst på 6.000 kr. excl. moms med virkning pr. 1. januar 2000 for en afbrydelse af en gasstikledning uanset hvor kunden bor, og uanset om Gasforsyningen er i gang med en renovering eller ej. Princippet for takstfastsættelsen er, at de kunder der vælger at ophøre som gaskunder tilsammen skal bære de marginale omkostninger ved frakoblingerne.

Energiklagenævnets bemærkninger

1. Nævnet deler klagers opfattelse hvorefter der ikke med Konkurrencenævnets kendelse af 13. juni 1991, i hvilken Svendborg Gasværk bl.a. fandtes berettiget til at opkræve omkostningerne for nedtagning af målere også for tiden før leveringsbestemmelsernes anmeldelse 20. april 1990, er taget stilling til gyldigheden af den i den foreliggende sag opkrævede takst for stikledningsafbrydelse.

2. Til det af Energitilsynet under henvisning til Gasreglementet, jf. lov nr. 206 af 27. marts 2000 om gasinstallationer og installationer i forbindelse med vand- og afløbsledninger, anførte om Aalborg kommunes berettigelse af sikkerhedsmæssige grunde til at forlange gasforsyningen afbrudt bemærkes, at leveringsbestemmelsernes pkt. 4.12, første led og pkt. 19.7 første led in fine fastlægger retsstillingen af betydning for nærværende sag.

3. Energiklagenævnet konstaterer dernæst, at leveringsbestemmelserne udover i pkt. 4.12 at fastslå, at en afbrydelse, herunder det tilknyttede gravearbejde, udføres af Gasforsyningen for ejerens regning, i pkt. 19.7 foreskriver, at "ejereren betaler de udgifter, der er forbundet med afbrydelsen, herunder det tilknyttede gravearbejde, efter regning", hvorimod det eksempelvis om nedtagning af målerudstyr i pkt. 19.6 er fastsat, at kunden betaler for målerens nedtagelse i henhold til den fastsatte takst. Bestemmelsen om takster i leveringsbestemmelsernes pkt. 12.1 henviser i konsekvens heraf ikke til pkt. 4.12 og 19.7.

4. Den af Aalborg byråd fastsatte og anmeldte takst for stikafbrydelse er baseret på de gennemsnitlige faktiske omkostninger ved afbrydelse af gasstikledninger i løbet af et år. Energitilsynet finder i dets redegørelse at dette må anses for rimeligt, dog bør de administrative omkostninger, der direkte kan henføres til afskæring af gasstik, også indregnes. Imidlertid indebærer en ordning hvor kunden kan vælge at få et alternativt tilbud, at forsyningen tvinges til størst mulig effektivitet ved udførelsen af det pågældende arbejde, hvilket efter tilsynets opfattelse er en fordel for samtlige forbrugere.

5. Bestemmelserne i varmforsyningslovens kap. 4 om priser indeholder ikke nærmere retningslinier om hvilke ydelser en varmforsyningsvirksomhed skal kunne kræve betalt efter regning resp. efter en til Energitilsynet anmeldt takst. Anmeldelsespligten omfatter såvel efter lovens § 21 som efter anmeldelsesbekendtgørelse 1070/2000 "tariffer, omkostningsfordeling og andre betingelser". Ej heller ses forarbejderne til loven at indeholde bindende forudsætninger om, at en ydelse som i nærværende sag kun skal kunne vederlægges efter regning.

6. Det er herefter forsyningsvirksomheden, som inden for lovens rammer for prissætning fastlægger takster og andre betingelser for virksomhedens ydelser og foretager anmeldelse efter reglerne herfor. Nævnet finder på denne baggrund, at Energitilsynet ikke har haft den fornødne hjemmel til at fastslå, at stikledningsafskæringer i modsætning til hovedparten af forsyningsvirksomhedens øvrige ydelser ikke kan betinges af betaling af en fast afgift – som anmeldt i 2000 – men skal vederlægges efter regning.

22. juli 2002

J.nr. 97-2311-0123

jno

Side 13 af 14

7. De af Gasforsyningen fastsatte leveringsbestemmelser af 6. januar 1999 foreskriver imidlertid betaling for stikledningsafbrydelse efter regning. Den af Aalborg byråd med virkning fra 1. januar 2000 fastsatte og behørigt anmeldte takst herfor er ikke hjemlet i leveringsbestemmelserne og kan følgelig ikke gøres gældende mod den oprindelige klager, Henrik Qvist Bøjer, så længe leveringsbestemmelserne ikke er ændret til at foreskrive betaling i henhold til en fastsat takst.

Energiklagenævnets afgørelse

Energitilsynets afgørelse af 15. juni 2001 stadfæstes med den af nævnet anførte begrundelse.

22. juli 2002

J.nr. 97-2311-0123
jno

Denne afgørelse er truffet i henhold til § 26 i lov om varmforsyning, jf. lovbe-
kendtgørelse nr. 772 af 24. juli 2000.

Side 14 af 14

Afgørelsen kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

P.N.V.

Jørgen Nørgaard
Nævnensformand